

Det Nye Testamente om lighed og det kristne broder- og søsterskab

5 *I de tidlige kristne menigheder blev der lagt vægt på et særligt fællesskabsideal baseret på lighed mellem menighedernes medlemmer. Dåben og troen gjorde medlemmerne til Guds børn og i den henseende hinandens brødre og søstre. Denne fællesskabsfølelse kom bl.a. til udtryk i idealer om gensidig kærlighed, hjælpsomhed, gavmildhed og overbærenhed. Disse idealer gik på tværs af tidens traditionelle etniske, kønslige og sociale skel. Herunder er der samlet en række eksempler på denne tankegang fra den nytestamentlige litteratur.*

10 *De nytestamentlige evangelier og 'Apostelenes Gerninger' er forfattet i perioden ca. 70 - ca. 95 e.Kr. – og Paulus' breve noget før i perioden ca. 51-58 e.Kr. Kolossenserbrevet tilskrives ifølge traditionen Paulus, men denne tilskrivning er dog ifølge mange forskere usikker. Jakobsbrevet, der henvender sig kristne i menighederne, antages at være forfattet i den sidste halvdel af det 1. århundrede e. Kr. Petersbrevene og Johannesbrevene er forfattet i 90'erne og starten af 100-tallet. Det nye Testamente blev samlet omkring år 200 og gjort til kanon omkring år 400.*

15

[Johannes-evangeliet, kapitel 13:] [...] [Jesus sagde:] 34. Et nyt bud giver jeg jer: I skal elske hinanden. Som jeg har elsket jer, skal også I elske hinanden. 35. Deraf kan alle vide, at I er mine disciple: hvis I har kærlighed til hinanden.

20 [Kapitel 15:] [...] [Jesus sagde:] 9. Som Faderen har elsket mig, har også jeg elsket jer; bliv i min kærlighed. 10. Hvis I holder mine bud, vil I blive i min kærlighed, ligesom jeg har holdt min faders bud og bliver i hans kærlighed. 11. Sådan har jeg talt til jer, for at min glæde kan være i jer og jeres glæde blive fuldkommen. 12. Dette er mit bud, at I skal elske hinanden, ligesom jeg har elsket jer. 13. Større kærlighed har ingen end den at sætte sit liv til for sine venner. 14. I er mine venner, hvis I gør, hvad jeg påbyder jer. 15. Jeg kalder jer ikke længere tjenere, for tjeneren ved ikke, hvad hans herre gør¹; jeg kalder jer venner, for alt, hvad jeg har hørt af min fader, har jeg gjort kendt for jer. 16. Det er ikke jer, der har udvalgt mig, men mig, der har udvalgt jer og sat jer til at gå ud og bære frugt og blive ved med at bære frugt, så Faderen kan give jer, hvad som helst I beder om i mit navn. 17. Dette byder jeg jer, at I skal elske hinanden.

30

[Apostlenes Gerninger, kapitel 2:] [...] 42. De [medlemmerne af den kristne menighed i Jerusalem] holdt fast ved apostlenes lære og fællesskabet, ved brødets brydelse² og ved bønnerne. 43. Hver og én blev grebet af frygt,³ og der skete mange undere og tegn ved apostlene. 44. Men alle de troende var sammen, og de var fælles om alt. 45. De solgte deres ejendom og ejendele og delte det ud til alle efter enhvers behov. 46. De kom i enighed i templet hver dag; hjemme brød de brødet og spiste sammen, og jublende og oprigtige af hjertet. 47. priste de Gud og havde hele folkets yndest. Og Herren føjede hver dag nogle til, som blev frelst. [...]

35 [Kapitel 4:] [...] 32. Hele skaren af troende var ét i hjerte og sind, og ikke én kaldte noget af sin ejendom for sit eget, men de var fælles om alt. 33. Med stor kraft aflagde apostlene vidnesbyrd om Herren Jesu opstandelse, og alle nød de stor yndest. 34. Der var da heller ikke nogen nødlidende iblandt dem, for de, som ejede jord eller huse, solgte dem og kom med de penge, de fik

40

¹ Meningen er den, at en tjener ikke får at vide, hvad hans herre har tænkt sig at gøre.

² Brødets brydelse: dvs. nadveren

³ Frygt: dvs. ærefrygt over for det guddommelige, ikke skræk

ind, 35. og lagde dem for apostlenes fødder; pengene blev så fordelt til hver enkelt efter behov. 36. Josef, en levit,⁴ der stammede fra Cypern, og som af apostlene fik tilnavnet Barnabas – det betyder Trøstens søn⁵ – 37. solgte en mark, han havde, og kom med pengene og lagde dem for apostlenes fødder.⁶

5

[Paulus: Første Thessalonikerbrev, kapitel 4:] [...] 9. Om broderkærligheden har I ikke brug for, at der skrives til jer, for I er selv oplært af Gud til at elske hinanden, 10. og I viser jo kærlighed mod alle brødrene i hele Makedonien. Men vi formaner jer, brødre, til at gøre det endnu mere 10 11. og til at sætte en ære i at leve stilfærdigt og passe jeres egne sager og selv arbejde med jeres hænder, sådan som vi påbød jer det, 12. så at I lever ordentligt i jeres omgang med dem udenfor og ikke mangler noget.⁷

15 [Paulus: Første Korinterbrev, kapitel 6:]

1. Hvordan kan nogen af jer, der har en sag imod en broder,⁸ vove at bringe den for retten hos de uretfærdige og ikke hos de hellige?⁹ [...] 4. Når I nu har sådanne sager, hvordan kan I så sætte folk, som menigheden foragter,¹⁰ til at være dommere? 5. Det siger jeg til skam for jer. Er der da ingen blandt jer, som har visdom nok til at afgøre sager mellem brødre? 6. I stedet for fører 20 broder sag mod broder, og det for ikke-troende!

7. Allerede det, at I overhovedet har retssager med hinanden, er et nederlag for jer. Hvorfor finder I jer ikke hellere i uret? Hvorfor lider I ikke hellere tab? 8. I stedet for begår I uret og påfører andre tab, og det endda brødre! [...]

[Kapitel 12:] [...] 12. Ligesom legemet er en enhed, selv om det har mange lemmer, og alle legemets lemmer, så mange som de er, dog danner ét legeme, sådan er det også med Kristus. 13. For vi er alle blevet døbt med én ånd til at være ét legeme, hvad enten vi er jøder eller grækere, trælle eller frie, og vi har alle fået én ånd at drikke. 14. Et legeme består heller ikke kun af én del, men af mange. [...] 24. Sådan som Gud har sammenføjet legemet, har han givet det, som mangler ære, desto større ære, 25. for at der ikke skulle opstå splid i legemet, men lemmerne 30 være enige og have omsorg for hinanden. 26. Lider én legemsdel, så lider også alle de andre. Bliver én legemsdel hædret, så glæder også alle de andre sig. [...]

[Kapitel 13:] 1. Om jeg så taler med menneskers og engles tunger, men ikke har kærlighed,¹¹ er jeg et rungende malm og en klingende bjælde. 2. Og om jeg så har profetisk gave og kender alle hemmeligheder og ejer al kundskab og har al tro, så jeg kan flytte bjerge, men ikke har kær-

⁴ Levit: jødisk slægt, der ifølge traditionen var knyttet til gudstjenesten i templet.

⁵ Barnabas kom senere sammen med Paulus til at spille en afgørende rolle i forbindelse med hedningemissionen.

⁶ Menigheden i Jerusalem var økonomisk trængt. Andre menigheder indsamlede derfor ind til de fattige brødre og søstre i Jerusalem. Se 1. Kor. 16,1-4; 2. Kor. 8,1-15; 9, 1-15.

⁷ Paulus lagde vægt på, at han selv og andre kristne skulle forsørge sig selv ved deres hænders arbejde, hvis de var i stand dertil. Se 1. Kor. 9,15ff.; 2. Thess. 3,7-12. På den måde vandt de kristne også respekt blandt folk uden for menighederne, mente han.

⁸ Paulus sigter til retssager, som kristne har ført mod hinanden ved de verdslige (ikke-kristne) domstole

⁹ De uretfærdige... de hellige: dvs. de ikke-kristne (uretfærdige) dommere overfor de kristne (de hellige)

¹⁰ Dvs. de ikke-kristne dommere

¹¹ Kærlighed: (græsk *agape*) dvs. den uegennyttige kærlighed

lighed, er jeg intet. 3. Og om jeg så uddeler alt, hvad jeg ejer, og giver mit legeme hen til at brændes, men ikke har kærlighed, gavner det mig intet.

4. Kærligheden er tålmodig, kærligheden er mild, den misunder ikke, kærligheden praler ikke, bilder sig ikke noget ind. 5. Den gør intet usømmeligt, søger ikke sit eget, hidser sig ikke op, bærer ikke nag. 6. Den finder ikke sin glæde i uretten, men glæder sig ved sandheden. v7 Den tåler alt, tror alt, håber alt, udholder alt.

[Paulus: Galaterbrevet, kapitel 3:] [...] 26. I er alle Guds børn ved troen, i Kristus Jesus. 27. Alle I, der er døbt til Kristus, har jo iklædt jer Kristus. 28. Her kommer det ikke an på at være jøde eller græker, på at være træl eller fri, på at være mand og kvinde, for I er alle én i Kristus Jesus. [...]

[Kapitel 5:] 13. Brødre, I blev kaldet til frihed. Brug blot ikke friheden som et påskud for kødet,¹² men tjen hinanden i kærlighed. 14. For hele loven er opfyldt i det ene ord: "Du skal elske din næste som dig selv." 15. Men hvis I bider og slider i hinanden, så pas på, at I ikke æder hinanden helt! [...]

[Kapitel 6:] 1. Brødre, hvis et menneske gribes i en overtrædelse, skal I, som har Ånden, hjælpe ham til rette med mildhed; og se til, at du ikke selv bliver fristet! 2. Bær hinandens byrder, således opfylder I Kristi lov.¹³ 3. For mener nogen, at han er noget, skønt han ikke er noget, er det selvbedrag. 4. Enhver skal vurdere sin handling og vil så kun have grund til stolthed i forhold til sig selv og ikke i forhold til andre; 5. for enhver skal bære sin egen byrde.¹⁴ 6. Den, der undervises i ordet, skal dele alt godt med den, der underviser. [...] 9. Lad os ikke blive trætte af at gøre det, som er ret; vi skal til sin tid høste, blot vi ikke giver op. 10. Så lad os da gøre godt mod alle, så længe det er tid, især mod vore trosfæller.

25

[Paulus: Romerbrevet, kapitel 8:] [...] 14. Alle, som drives af Guds ånd, er Guds børn. [...] [Kapitel 12:] [...] 9. Kærligheden skal være oprigtig. Afsky det onde, hold jer til det gode. 10. Vær hinanden hengivne i broderkærlighed, kappes om at vise hinanden agtelse. [...] 13. Vær med til at hjælpe de hellige, når de har behov for hjælp. Læg vægt på at være gæstfrie.

30

[Kolossenserbrevet, kapitel 3:] [...] 8. Nu skal også I aflægge det alt sammen: vrede, hidsighed, ondskab, spot og skamløs snak i jeres mund. 9. Lyv ikke for hinanden, for I har aflagt det gamle menneske med dets gerninger 10. og iført jer det nye, som fornyes i sin skabers billede til at have erkendelse. 11. Her kommer det ikke an på at være græker og jøde, omskåret og uomskåret, barbar, skyte,¹⁵ træl, fri, men Kristus er alt og i alle.

35

¹² *Kødet*: forstås som udgangspunktet for menneskets selviske og egoistiske drifter og lyster, der ligger i strid med ånden (Guds ånd) og omsorgen for næsten.

¹³ Dvs. buddet om næstekærlighed.

¹⁴ Man bør ikke overføre sin egen moralske standard, så den bliver en byrde for andre.

¹⁵ *Skyte*: tilhørende skyterfolket. Berygtet folkeslag boende nord for Sortehavet.

[*Jakobsbrevet*, kapitel 2:] 1. Mine brødre, I kan ikke tro på vor Herre Jesus Kristus, den herliggjorte, og så gøre forskel på folk. 2. For hvis der kommer en mand ind i jeres forsamling iført en fornem dragt og med guldring på fingeren, og der så også kommer en fattig mand ind i snavset tøj, 3. og I kun har øje for ham, der bærer den fornemme dragt, og siger: "Vær så god, her sidder du godt," men siger til den fattige: "Du kan stå dér eller sætte dig her på gulvet," 4. er I så ikke i modstrid med jer selv og har opkastet jer til dommere med onde tanker?

5. Hør, mine kære brødre, har Gud da ikke udvalgt dem, som er fattige i denne verden, til at være rige i troen og arvinger til det rige, som han har lovet dem, der elsker ham? 6. Men I ringeagter de fattige. Er det ikke de rige, der undertrykker jer og slæber jer for domstolene? 7. Er det ikke dem, der spotter det gode navn, som er nævnt over jer?

8. Ja, hvis I efterlever den kongelige lov i Skriften: "Du skal elske din næste som dig selv," så handler I ret. 9. Men hvis I gør forskel på folk, begår I synd og afsløres af loven som overtrædere. [...] 12. I skal tale og handle som mennesker, der vil blive dømt efter frihedens lov. v13 For den dom er ubarmhjertig mod den, der ikke selv handler barmhjertigt; barmhjertighed triumferer over dom.

14. Hvad nytter det, mine brødre, hvis et menneske siger, han har tro, men ikke har gerninger? Kan den tro måske frelse ham? 15. Hvis en broder eller søster ikke har tøj at tage på og mangler det daglige brød, 16. og en af jer så siger til dem: "Gå bort med fred, sørg for at klæde jer varmt på og spise godt," men ikke giver dem, hvad legemet har brug for, hvad nytter det så? 17. Sådan er det også med troen: i sig selv, uden gerninger, er den død.

[*Første Petersbrev*, kapitel 1:] [...] 22. I, som i lydighed mod sandheden har rensset jeres sjæle til at have oprigtig broderkærlighed, skal elske hinanden inderligt og af et rent hjerte. [...]

[Kapitel 4:] [...] 8. Først og fremmest skal I holde fast ved den indbyrdes kærlighed, for kærlighed skjuler mange synder.¹⁶ 9. Vær gæstfrie mod hinanden uden tværhed. 10. Som gode forvaltere af Guds mangfoldige nåde skal enhver af jer tjene de andre med den nådegave, han har fået.

[*Andet Petersbrev*, kapitel 1:] [...] 3. Alt, hvad der behøves til liv og guds frygt, har hans guddommelige kraft skænket os gennem erkendelsen af ham, der kaldte os med sin herlighed og styrke; 4. og dermed har han også skænket os sine store, dyrebare løfter, så I ved dem kan slippe fri af forkrænkeligheden i denne verden med dens begær og få del i guddommelig natur. 5. Sæt netop derfor al jeres iver ind på, at I til jeres tro føjer dyd, til dyden erkendelse, 6. til erkendelsen selvbeherskelse, til selvbeherskelsen udholdenhed, til udholdenheden guds frygt, 7. til guds frygten brodersind, og til brodersindet kærlighed.

[*Første Johannesbrev*, kapitel 3:] [...] 10. Enhver, som ikke gør retfærdighed, er ikke af Gud, lige så lidt som den, der ikke elsker sin broder. [...] 14. Vi ved, at vi er gået over fra døden til livet; for vi elsker brødrene. Den, der ikke elsker, bliver i døden. 15. Enhver, som hader sin broder, er

¹⁶ Dvs. kærligheden bærer over med andres synder og opvejer de synder, man selv begår.

en morder,¹⁷ og I ved, at ingen morder har evigt liv i sig. 16. Derpå kender vi kærligheden: at han satte sit liv til for os; så skylder også vi at sætte livet til for brødrene. 17. Den, der har jordisk gods og ser sin broder lide nød, men lukker sit hjerte for ham – hvorledes kan Guds kærlighed blive i ham? [...] 23. Og dette er hans bud, at vi skal tro på hans søns, Jesu Kristi, navn og elske hinanden, som han har påbudt os. 24. Den, der holder hans bud, bliver i Gud og Gud i ham. Og at han bliver i os, ved vi af Ånden, som han har givet os.

5 [Kapitel 4:] 7. Mine kære, lad os elske hinanden, for kærligheden er af Gud, og enhver, som elsker, er født af Gud og kender Gud. 8. Den, der ikke elsker, kender ikke Gud, for Gud er kærlighed. 9. Derved er Guds kærlighed blevet åbenbaret iblandt os: at Gud har sendt sin enbårne søn til verden, for at vi skal leve ved ham. 10. Deri består kærligheden: ikke i at vi har elsket Gud, men i at han har elsket os og sendt sin søn som et sonoffer for vore synder.

10 11. Mine kære, når Gud har elsket os således, skylder vi også at elske hinanden. 12. Ingen har nogen sinde set Gud, men hvis vi elsker hinanden, bliver Gud i os, og hans kærlighed er fuldendt i os.

15 13. Deraf ved vi, at vi bliver i ham og han i os: at han har givet os af sin ånd. 14. Vi har set og bevidner, at Faderen har sendt sin søn som verdens frelser.

Uddragene fra Bibelen er fra den autoriserede danske oversættelse, © Det Danske Bibelselskab 1992.

¹⁷ Ifølge Matthæus-evangeliet (5,21-22) påpegede Jesus i den såkaldte Bjergprædiken, at det femte bud ("Du må ikke slå ihjel") skulle forstås langt mere vidtgående. Idet man bliver vred på en broder (et medmenneske), har man nemlig allerede slået ham ihjel. Meningen er her, at vrede og had ødelægger mennesker.